

Den Europæiske Union
Regionalpolitik

panorama

inforegio

36

Vinter 2010-2011

Levere smart, bæredygtig og inkluderende vækst

Den femte rapport om økonomisk,
social og territorial samhørighed

da

LEDER

3

OVERBLIK

Samhørighedspolitik styrker Europa 2020-strategien

4-13

INTERVIEW

Johannes Hahn, Kommissær for regionalpolitik

14-15

UDVIKLING FOR ALLE

Samhørighedspolitik investerer i alle regioner

16-17

MINDRE GUNSTIGT STILLEDE REGIONER

Fremme økonomisk balance

18-19

NYTÆNKNING AF FORVALTNING

Bringe samhørighedspolitikken tættere på europæerne

20-21

BNP OG MERE

Sådan måler man fremgang

22-23

SAMHØRIGHEDSPOLITIKKENS EFFEKT

Håndfaste beviser på positive resultater

24-25

SET UDEFRA

Preben Gregersen – Formand for den danske strukturfonds styringskomite

Philip McCann – Særlig rådgiver for Kommissæren for regionalpolitik

26-27

ARBEJDET MED RAPPORTEN

Udarbejdelsen – femte samhørighedsrapport

28

NÆSTE TRIN

Offentlig høring om den femte samhørighedsrapport

29

BAG SCENEN

Test din viden – tag samhørigheds-quizzen

30

KALENDERDATOER

31

GIV DIN MENING TIL KENDE

32

Den femte rapport om økonomisk, social og territorial samhørighed giver et unikt perspektiv på europæisk regional udvikling. Den identificerer, hvor vi står i forhold til vores fælles mål og giver en solid, bred analytisk basis for samhørighedspolitikken efter 2013.

Den første samhørighedsrapport kom i 1996, og siden da har denne centrale rapport vist en stadig stigende politisk relevans og tættere forbindelser til Europas overordnede strategier. Denne femte rapport fremhæver regionernes centrale rolle i Europa 2020-strategien og identificerer, hvor store – men ikke uoverstigelige – udfordringer Europa står over for.

Denne rapport bygger på mange andres arbejde, herunder Stiglitz-Sen-Fitoussi-rapporten og Kommissionens meddelelse "BNP og mere: måling af fremskridt i en verden i forandring". Som et resultat heraf inkluderer den nye og bedre mål for fremskridt, herunder mange der aldrig har været kortlagt før på regionalt niveau. De rækker fra det nye regionale indeks for konkurrenceevne, trivsel, fattigdom og klimaændringer.

For at fremhæve Den Europæiske Unions territoriale mangfoldighed og den fysiske planmæssige dimension af udvikling inkluderer denne samhørighedsrapport for første gang mere end hundrede kort. Det repræsenterer virkelig et skridt fremad for analysen af europæiske regioner. Alle dataene bag disse kort kan nu desuden downloades med et enkelt klik.

Med denne rapport gøder vi jorden for en mere effektiv samhørighedspolitik. Den brede vifte af indikatorer, der er inkluderet i denne rapport, vil hjælpe regionerne og medlemsstaterne med at fokusere på centrale prioriteter for deres nye programmer.

God læselyst!

Dirk Ahner

*Generaldirektør, Europa-Kommissionen
Generaldirektoratet for regionalpolitik*

SAMHØRIGHEDSPOLITIK STYRKER EUROPA 2020-STRATEGIEN

EU har nu en langsigtet vision for sin sociale markedsøkonomi takket være Europa 2020-strategien. Strategien, der blev vedtaget i juni 2010, vil i løbet af det næste tiår hjælpe Europa med at komme godt ud af den økonomiske krise, mens den sikrer, at medlemsstaterne føres ind på en bæredygtig vækststi, der vil give velstand og socialt fremskridt i årene, der kommer.

Samhørighedspolitikken vil spille en central rolle ved at bidrage signifikant til alle strategiens tre prioriteter – smart, bæredygtig og inklusiv vækst.

En hidtil uset global økonomisk krise, der begyndte i 2008, har rullet meget af det fremskridt tilbage, der var nået i EU i løbet af det sidste tiår med alvorlige konsekvenser for beskæftigelse og vækst. Med fokus på fælles handling på EU-niveau bliver Europa 2020-strategien drevet af de tre indbyrdes forstærkende vækstprioriteter.

Europa 2020-strategien: de tre prioriteter

Smart vækst handler om at udvikle en økonomi, der er baseret på viden og innovation.

Inklusiv vækst foster høj beskæftigelse og giver social og territorial samhørighed.

Bæredygtig vækst fremmer en mere ressourceeffektiv, grønnere og mere konkurrencedygtig økonomi.

Vækstmål

Strategien opstiller fem hovedmål, som medlemsstaterne skal omsætte nationalt for at afspejle deres forskellige udgangspositioner. Disse mål skal sikre, at i 2020:

Fem grundlæggende mål:

- er beskæftigelsesgraden for kvinder og mænd i alderen mellem 20 og 64 år steget til 75 %.
- er offentlige og private investeringer i forskning og udvikling vokset til 3 % af EU's BNP.
- er drivhusgasemissionen reduceret til 20 % i forhold til 1990-niveauet, hvor andelen af vedvarende energi er øget til 20 % samtidig med en 20 % øget energieffektivitet.
- er procentdelen af unge, der forlader skolen for tidligt, reduceret til mindre end 10 %. er andelen af personer i alderen 30 til 34, der har fuldført en videregående uddannelse, steget til mindst 40 %.
- Det femte og sidste mål er at få løftet mindst 20 millioner personer ud af risikoen for fattigdom og eksklusion.

At nå disse mål vil kræve en samlet indsats på europæisk, nationalt og lokalt niveau. Medlemsstaterne vil for eksempel implementere nationale reformprogrammer i samarbejde med regionale og lokale aktører, der fastlægger, hvordan man skal nå Europa 2020-strategiens prioriteter og mål. Europa-Kommissionen støtter også disse prioriteter og mål gennem syv flagskibsinitiativer, der skal vedtages i foråret 2011.

Belgien, Antwerpen, Skaffe beskæftigelse til immigranter: Telecentre

Europa 2020-strategien: syv flagskibsinitiativer

- Innovationsunion: omdirigere forsknings-, udviklings-, og innovationspolitik mod store udfordringer, mens gabet mellem videnskab og marked lukkes ved at omdanne opfindelser til produkter.
- Ungdom på farten: forbedre kvaliteten og den internationale tiltrækning for Europas videregående uddannelsessystem ved at fremme mobiliteten for studerende og unge faglærte.
- En digital dagsorden for Europa: levere bæredygtige økonomiske og sociale fordele fra et digitalt marked baseret på et ultrahurtigt internet.
- Ressource-effektivt Europa: støtte skiftet mod en ressourceeffektiv og lavemissions-økonomi.
- En europæisk erhvervs politik: støtte EU's erhvervsgrundlag til at blive konkurrencedygtig i en verden efter krisen ved at fremme iværksætteri og udvikle nye færdigheder.
- En dagsorden for nye færdigheder og jobs: skabe betingelserne for at modernisere arbejdsmarkedet og på den måde øge beskæftigelsesniveauet og sikre de sociale modelleres bæredygtighed.
- Europæisk platform mod fattigdom: der skal sikre økonomisk, social og territorial samhørighed ved at hjælpe de fattige og udstødte og sætte dem i stand til at spille en aktiv rolle i samfundet.

Gensidig nytte: samhørighedspolitik og Europa 2020-strategien

Det er klart, at samhørighedspolitikken, herunder det nuværende 2007-13 program, drager fordel af at anvende forskellige finansielle instrumenter til at forfølge de overordnede EU-politikmål – såsom Europa 2020-strategien. Den bemærker bl.a., at strategien har et klart sæt af fælles prioriteter og en klar ramme til at identificere bevillingsprioriteter, og den femte samhørighedsrapport understreger dermed vigtigheden af, at samhørighedspolitikken har klare prioriteter for at kunne levere en smart, bæredygtig og inklusiv vækst. Disse prioriteter skal fokusere på: støtte til nye virksomheder; innovation; reduktion af udledninger; forbedre vores miljøkvalitet; modernisere universiteterne; energibesparelser; udvikling af energi-, transport- og telekommunikationsnetværk med en fælles EU-interesse; investering i forskningsinfrastruktur; udvikling af human kapital; og aktiv inklusion for at hjælpe bekæmpelsen af fattigdom.

Den eksplicitte kobling af samhørighedspolitik og Europa 2020 giver gode muligheder for at fortsætte med at hjælpe EU's mindre udviklede regioner med at komme med. Det kan også yderligere styrke samhørighedspolitikken til at blive en vigtig vækstmulighedsfremmende faktor for hele EU.

Elever finder ud af et spil om EU-geografi

Smart vækst

Samhørighedspolitikken har allerede i den nuværende periode (2007-13) ydet et betragteligt bidrag til alle Europa 2020-prioriteterne – smart, bæredygtig og inklusiv vækst. For eksempel inden for smart vækst, investeringer til støtte for virksomheder og innovation – det største investeringsområde i de fleste regioner – er på lidt over €80 milliarder. Dette er en 100 % stigning i forhold til den foregående periode (2000-2006). Det inkluderer direkte økonomisk støtte til investeringer i forskning og udvikling, men også og stadig mere ikke-økonomisk støtte i form af networking og innovationssystemer, virksomhedsrådgivning og inkubatorer. Dette omfatter også en øget anvendelse af ikke-bevillingsbaserede økonomiske instrumenter såsom venture-kapital og lånefonde, der hjælper med at tackle problemer, såsom SMV-adgang til kapital, samtidig med at omkostningerne minimeres, og der skabes en langsigtet, bæredygtig form for finansiering.

Evalueringer af 2000-06-perioden fremhævede nogle interessante fakta om samhørighedspolitikens effekt på smart vækst. Ifølge nogle beregninger skabte støttede projekter

mindst én million jobs, omkring 230.000 virksomheder (hovedsagelig SMV'er) modtog direkte økonomisk støtte, og cirka 1,7 millioner virksomheder (igen hovedsagelig SMV'er) nød godt af rådgivning, ekspertise og støtte til networking.

Perioden 2000-06 viste også, at de fleste regioner investerede succesfuldt i fremtiden ved at fokusere deres bestræbelser på innovation, SMV'ers evne til at absorbere ny teknologi, fostre klynger, internationalisering og skabelse af nye jobs. Den Europæiske Socialfond har også ydet et vigtigt bidrag ved at bevillige ca. 75 % af sine ressourcer i 2000-06-perioden til aktiv arbejdsmarkedspolitik, tilpasningsevne, livslang læring og informationssamfundet. Resultaterne er allerede tydelige i den nuværende programmeringsperiode, hvor medlemsstaterne rapporterer om mere end 25.000 jobs der er blevet skabt ved udgangen af 2009 på trods af den globale økonomiske krise.

Vejen til en mere konkurrencedygtig bilindustri

Flanderns DRIVE, et kompetencecenter støttet af den flamske regering og Den Europæiske Fond for Regional Udvikling, stimulerer innovation og opmuntrer til samarbejde mellem bilindustrivirksomheder. Det tager initiativ til, forvalter og agerer som en kompetence og videnspartner i projekter for, og i samarbejde med, industrien i forhold til dens behov.

VLOC ('Vlaams Luchtvaartopleidingscentrum'), et videns-, færdigheds- og uddannelsescenter for den flamske luftfartsindustri.

En nylig undersøgelse af samhørighedspolitikens præstationer i 2007-13 konkluderer, at samhørighedspolitikken giver vigtig støtte til forskning og udviklingspolitik ud over EU, ikke alene i økonomisk forstand – som er signifikant – men også til stimuleringen af udviklingen af mere sammenhængende strategier på regionalt niveau, der inddrager lokale karakteristika og erhvervslivets behov. Innovationspolitikens regionale dimension er også vokset i de seneste år med støtte fra Den Europæiske Fond for Regional Udvikling. Mens mere avancerede medlemsstater bruger mere på innovation og høster signifikante fordele i form af multiplikatoreffekten på private investeringer, skaber konvergensregioner nu de rette rammebetingelser for innovation i form af institutionel kapacitet og udvikling af menneskelige ressourcer. Samhørighedspolitikken har i den forbindelse været en central drivkraft i løbet af processen.

Kickstart af samarbejdet mellem innovatorer

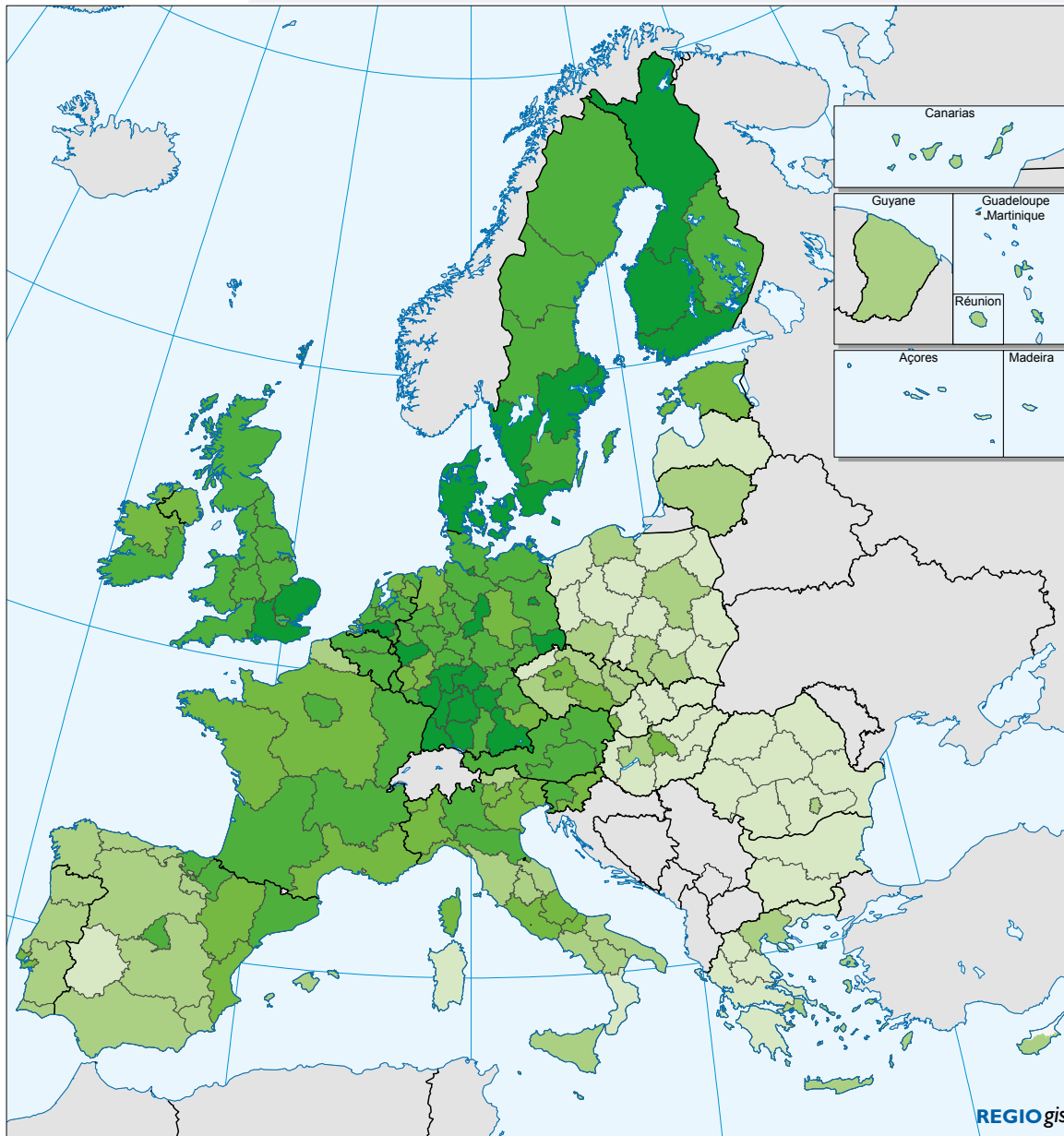
Der er blevet gennemført omkring 150 innovationsprojekter i Estland takket være innovationsgavecheckprogrammet med støtte fra Den Europæiske Fond for Regional Udvikling. Det blev lanceret i februar 2010, og det henvender sig til mindre virksomheder, der kan købe tjenester fra estiske forskningsinstitutioner ved at bruge innovationschecks fra Enterprise Estland for at kunne implementere nye ideer. Mange projekter fokuserer på energieffektivitet og miljøvenlige initiativer, herunder passivhuse og affaldskompostering.

Progressiv emballage

Mere end 20 emballagevirksomheder i Den Tjekkiske Republik deler i dag deres viden og ekspertise takket være Omnipack-klyngen, en frivillig forening dannet i 2005 med støtte fra Den Europæiske Fond for Regional Udvikling. Det udvidede samarbejde har resulteret i udvikling og markedsføring af innovative produkter med stor tilføjet værdi, der ikke alene gavner nationen selv men også Central- og Østeuropa.

Regionalt innovationspræstationsindeks, 2006

Regionalt innovationspræstationsindeks, 2006

- Lille innovationspræstation
- Middel - lille innovationspræstation
- Gennemsnitlig innovationspræstation
- Middel - Høj innovationspræstation
- Høj innovationspræstation

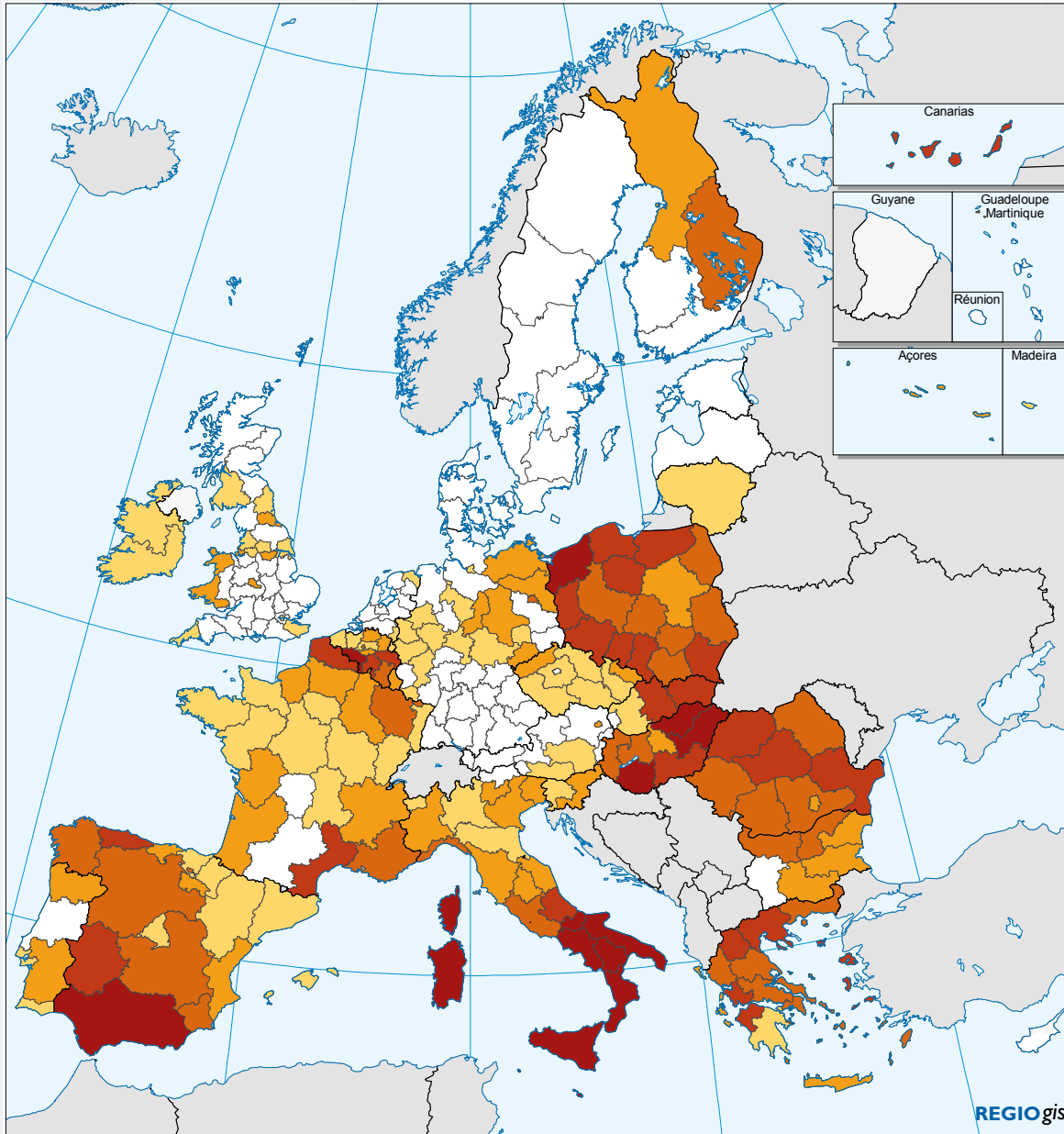
Kilde: GD Erhverv, MERIT

0 500 Km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

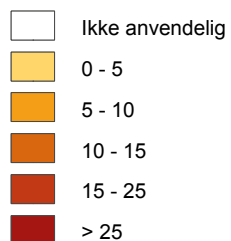
Stigning i BNP ved at hæve beskæftigelsesgraden til 75 %

% forandring i BNP per indbygger, 2007

Potentiel stigning i BNP per indbygger fra øget beskæftigelsesgrad, 20-64, til 75 %, 2007

Procentvis ændring

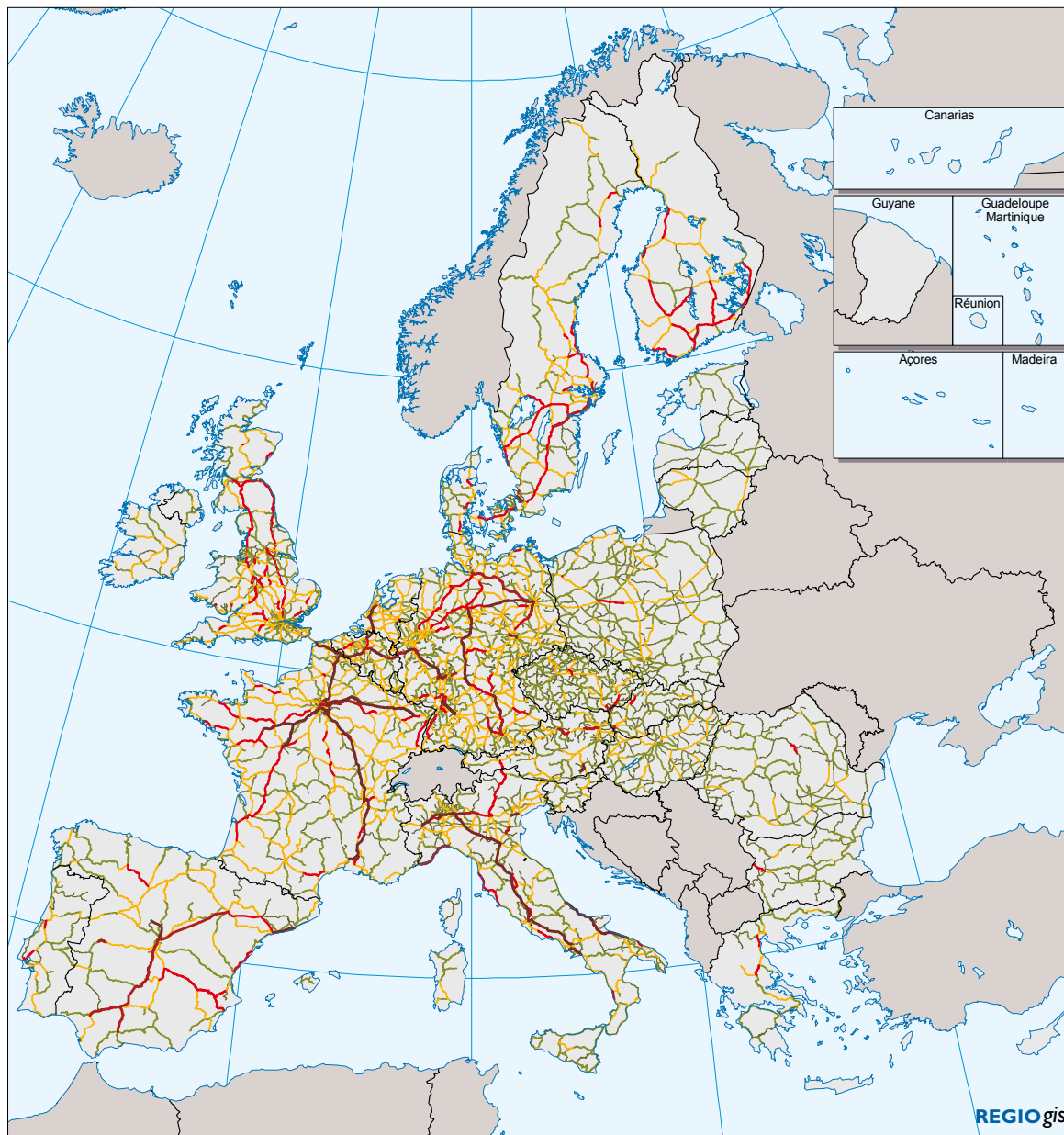
EU27 = 6

Kilde: Eurostat, GD REGIO

0 500 Km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Højhastighedsjernbaner

Højeste hastighed på jernbaneafsnit ifølge køreplaner, 2010

km/h

- <= 50
- 51 - 80
- 81 - 120
- 121 - 160
- 161 - 200
- 201 - 320

Da forskellige tog tjenester med forskellige hastigheder kan operere samtidig på jernbaneafsnit, indikerer de viste hastigheder gennemsnitshastigheden for den hurtigste tog tjeneste. Jernbaneafsnit der kun betjener godstog vises ikke.

Kilde: RRG GIS Database, Jernbaneselskabernes køreplaner

0 500 Km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Bæredygtig vækst

Allerede inden bekæmpelse af klimaændringer blev et centralt mål for EU, begyndte samhørighedspolitikken at få foranstaltninger på plads, der kunne forbedre virksomhedernes energieffektivitet og etablere vedvarende energiproduktionsfaciliteter i Europa. I indeværende periode har halvdelen af alle medlemsstaterne inkluderet indikatorer for reduktion af drivhusgasemissioner i deres programmer. Østrig, Tyskland, Frankrig og Italien har allerede rapporteret en reduktion på mere end 27.000 kilotons ækvivalenter

Bæredygtig vækst omfatter også forbedring af forbindelser og skabelsen af alternative former for bæredygtig transport. Samhørighedspolitikken investerede i 2000-06 mere end €50 milliarder i transport, hvilket steg til €75 milliarder i 2007-13, da EU-12 nyder godt af en hel programperiode. Den overvejende del af disse ressourcer blev anvendt i konvergensregioner.

I Grækenland, Irland, Portugal og Spanien er tætheden af motorvejsnetværket steget fra omkring 90 % af EU-15-gennemsnittet i 2000 til 111 % i 2006 med bevillingerne som et signifikant bidrag til denne indhentningsproces. Næsten 60 % af det eksisterende og nye motorvejsnetværk i EU-12 var medfinansieret af Samhørighedsfonden og Den Europæiske Fond for Regional Udvikling. Mange forskellige evalueringer peger også på, at investeringer i bymæssig transport har bidraget til at nedbringe forurening og lettet flaskehalse, der alle er centrale mål inden for området bæredygtig vækst.

Córdoba-Málaga højhastighedsforbindelse

Jernbanenetværket er også blevet signifikant forbedret som et resultat af investeringer, der er medfinansieret af samhørighedspolitikken med bevillinger, der bidrog til bygningen og opgraderingen af 7.260 km jernbanespor i 2000-06. For højhastighedsjernbanerne blev 56 % af netværksudvikling medfinansieret af fondene, og i Spanien blev hele den samlede udbygning af netværket støttet. Rejsetiderne er også blevet betragteligt kortere: mellem Rom og Neapel (fra 114 minutter til 65 minutter) lige som mellem Madrid og Andalusien (Madrid-Málaga fra 240 minutter til 160 minutter). Disse investeringer er blevet foretaget som en del af de integrerede politikker for at sikre, at de falder sammen med anden planlagt politikudvikling, såsom dannelsen af teknologiparker, forbedret uddannelsesinfrastruktur og tiltrækning af udenlandske, direkte investeringer.

Økologiske korridorer i Polen

Der er blevet implementeret omkring 100 grønne infrastrukturprojekter i Polen, der forvaltes af Koordinationscentret for miljøprojekter (CKPS) og medfinansieres af Den Europæiske Fond for Regional Udvikling. De omfatter etableringen af dyrepassager, fjernelse af forhindringer til dyremigration og uddannelsesstier og turiststier.

Costa del Sol kan nu nås hurtigt

Takket være et større projekt, der delvis er finansieret af EU, har Spanien nu et dobbelt højhastighedsspor mellem byerne Córdoba og Málaga. Med en samlet længde på ca. 155 km åbnede den nye højhastighedslinje i december 2007, hvilket er omkring 25 km kortere end den konventionelle rute.

Hydrogent netværk for miljøvenlige biler

Syv brændstofcelle-hybridkøretøjer blev pilottestet i adskillige byer i Vestdanmark under et projekt, der var medfinansieret af Den Europæiske Fond for Regional Udvikling. Dets 20-plus partnere omfattede hydrogen-opfyldningsstationer, der fik hydrogen fra en elektrolytisk hydrogengenerator hos et lokalt energiselskab.

Inklusiv vækst

Samhørighedspolitikken har vist sig at være én af de mest succesfulde måder, hvorpå EU kan demonstrere sin forpligtelse til solidaritet, mens den spreder vækst og velstand i EU. Den Europæiske Social Fond (ESF) støtter for eksempel allerede efteruddannelse for omkring ni millioner europæere hvert år. Det reflekterer en balance i EU's økonomiske politik – en praktisk demonstration af, hvordan EU aktivt fremmer inklusion ved siden af vækst.

ESF støtter SMV'er og styrker deres konkurrenceevne. For eksempel stimulerede ESF i Polen i 2004-06 mikrovirksomheder til at efteruddanne deres ansatte; 41 % af dem, der modtog støtte, havde ikke deltaget i faglig uddannelse tidligere. Ligeledes havde halvdelen af virksomheder, der i Sachsen i Tyskland i 2007-13 modtog ESF-støtte, ikke tidligere været engageret i faglig uddannelse. ESF støtter også forskning og teknologisk udvikling og innovation. I 2000-06 blev næsten 70.000 forskningsjob støttet af ESF i Tyskland, Spanien, Finland, Frankrig, Sverige, Slovakiet og i Storbritannien, mens 40.000 personer blev kvalificeret og næsten 60.000 fandt et job efter at have deltaget i ESF-støttede aktiviteter.

Næsten 28 millioner personer deltog i en aktiv arbejdsmarkedspolitik, der omfattede foranstaltninger til bekæmpelse af arbejdsløshed, øget beskæftigelse og opretholdelse af beskæftigelsesniveauet i 2000-06. En tredjedel af EU's arbejdsløse deltog i ESF-støttede programmer hvert år.

ESF støtter også kraftigt ligestilling mellem kønnene ved at hjælpe kvinder i beskæftigelse, fremme deres livslange læring, støtte deres deltagelse i fysik og teknologi og støtte dem i at starte egen virksomhed. I 2000-06 gik €4,5 milliarder til at fremme ligestilling mellem kønnene og kønsmainstreaming. Den største udgift til kønsrelaterede foranstaltninger var i Tyskland, hvilket beløb sig til 25 % af totalen i Europa.

IKT-efteruddannelse åbner nye døre for landmænd

Landmænd i Nordirland er blevet oplært i, hvordan de kan få nutidens teknologi til at arbejde for dem i deres daglige, administrative opgaver takket være EU-bevillinger under PEACE II-programmet. Det overvejende flertal af deltagerne i projektet anerkender nu, at den modtagne oplæring har hjulpet dem til at indføre bedre forretningsgange.

Hjælpe Ungarns mest udsatte

Udviklingen i omkring 30 "mikro-regioner" i Ungarn har fået et løft med støtte fra programmet for de mindst udviklede mikroregioner (LDMR) med input fra lokalsamfundet og finansiel opbakning fra EU. Omkring 250 projekter er påbegyndt med fokus på bygning eller renovering af skoler og børnehaver, sundheds- og socialcentre, busstationer, vand og spildevandsinfrastruktur, forebyggelse af oversvømmelse, turisme og kultur.

Der er særlig opmærksomhed på arbejdsløshed blandt unge.

Hvordan vil samhørighedspolitikken hjælpe Europa 2020-strategien?

Samhørighedspolitikken har gavn timer alle regioner gennem direkte og indirekte handelsfordele samtidig med støtten til EU-prioriteter, såsom miljøbeskyttelse, forskning og innovation, ifølge den nyligt udgivne femte rapport om økonomisk, social og territorial samhørighed. Den hjælp for eksempel mellem 2000 og 2006 med at skabe omkring 1,4 millioner nye job, førte til modernisering af hundredvis af luft-, jernbane- og vej-transportforbindelser og vandrensning for millioner af europæere.

Ligesom ESF anvender den grænseoverskridende erfaringer til at støtte sociale grupper eller politikområder, der ellers ville have modtaget lille eller ingen støtte. Den har også et særligt fokus på innovative tilgange til beskæftigelse, efteruddannelse og social inklusion.

EU's samhørighedspolitik er derfor ideelt placeret til at give et signifikant bidrag til udførelsen af Europa 2020-strategien ved at omsætte dens prioriteter til konkret udviklingshandling på stedet på regionalt og lokalt niveau. Den vil fortsætte med at investere i modernisering og agere som katalysator for strukturelle forandringer i alle europæiske regioner. Den vil også mobilisere en bred vifte af regionale og lokale interessenter rundt om i Europa.

Bredt baserede partnerskaber og ejerskab til reformprioriteter vil være kritiske faktorer for en succesfuld implementering af strategien. Regionale og lokale aktører har især en central rolle at spille på grund af deres magt inden for uddannelse og erhvervsuddannelse, beskæftigelse, transport, forskning og udvikling, og energi – af hvilke mange er fokusområder for Europa 2020-strategien.

FÅ MERE AT VIDE

- Europa 2020

http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm

- Ekspertevalueringsnetværk, der leverer politisk analyse af samhørighedspolitikens præstationer 2007-13: syntese af politikpapirer om innovation

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/rado_en.htm

Østrig, Gemini-huset, både et hjem og et solkraftværk.

JOHANNES HAHN

Kommissær for regional politik

Panorama taler med Kommissær Johannes Hahn for at høre hans synspunkt på samhørighedspolitikens succes til dato samt nye mål og udfordringer for det næste tiår, såsom en reform forbundet til Europa 2020-strategiprioriteterne.

Hvad siger den femte samhørighedsrapport?

Den bekræfter for det første, at nylige konvergenstendenser blandt EU-regionerne fortsætter, hvilket har ført til et markant fald i regionale forskelle med hensyn til bruttonationalprodukt (BNP) per indbygger. Mere udviklede regioner er imidlertid mere konkurrencedygtige, så de er mere innovative, har ansatte med bedre uddannelse, en højere beskæftigelsesgrad, er bedre udrustet med hensyn til infrastruktur og har en større forvaltningskvalitet.

Rapporten kortlægger også forskelle i miljømæssig bæredygtighed i Europas regioner. Nogle regioner er for eksempel meget sårbare over for klimaændringer, andre har et stort potentiale til at producere mere vedvarende energi, og mange bycentre lider under dårlig luftkvalitet.

Ifølge rapporten er der behov for en bedre koordinering af EU's politikker, nationale politikker og samhørighedspolitikken for at støtte regioner i at frigøre deres potentiale og udnytte deres aktiver. Den præsenterer også resultatet af evalueringer, der fandt, at samhørighedspolitikken har ydet et vigtigt bidrag til økonomisk, social og territorial samhørighed på de områder, der modtager bevillinger.

Til sidst fremsætter Kommissionen med den femte samhørighedsrapport nogle af sine centrale idéer til en reform af samhørighedspolitikken. De følger af en lang debat, der begyndte med den fjerde samhørighedsrapport i 2007. Denne femte rapport skitserer i store træk samhørighedspolitikens fremtid. Den dækker mission og opsætning; hvordan politikken kan gøres mere effektiv og dens effekt forbedres for at kunne få en større europæisk tilføjet værdi; hvordan forvaltningen af politikken og involveringen af interessenter kan styrkes yderligere; og hvordan dens implementering kan strømlines og forenkles.

Hvordan bidrager regioner og i særdeleshed samhørighedspolitikken til Europa 2020-målene?

Den femte samhørighedsrapport dokumenterer, at for at kunne nå de mål, der er lanceret med Europa 2020-strategien, er der behov for en integreret tilgang, hvilket betyder, at man skal finde den rigtige balance mellem forskellige typer investering. Dette betyder, at vi er nødt til at tage de store forskelle mellem EU-regionerne i betragtning, i særdeleshed deres specifikke geografiske udfordringer og muligheder for at forebygge, at en ulige regional udvikling ødelægger vækstpotentialet.

Hvad er hovedelementerne i den reform, der er foreslået for samhørighedspolitikken post-2013?

Samhørighedspolitikken må først tilpasses til Europa 2020-strategiens prioriteter, nemlig smart, bæredygtig og inklusiv vækst. Vi er også nødt til at sikre, at medlemsstaterne og regionerne koncentrerer EU- og nationale ressourcer mod et lille antal prioriteter i forhold til deres specifikke udfordringer. I tillæg hertil er vi nødt til at introducere stærkere incitamenter og konditionering, især på områder hvor samhørighedspolitikken investerer, såsom transport- og miljøinfrastruktur, uddannelse og efteruddannelse, eller forskning og udvikling (F&U) samt innovation. Dette vil gøre det muligt at forbedre effektiviteten af samhørighedspolitiske interventioner.

For det fjerde bør samhørighedspolitikken flytte fokus mod mere resultatorienterede leveringssystemer med større opmærksomhed på præstationer. Vi er også nødt til at støtte anvendelsen af nye finansielle instrumenter for at komme væk fra traditionelle bevillingsbaserede finansieringsmuligheder og over til innovative måder til at kombinere bevillinger og lån på. Denne slags finansielle instrumenter beløb sig til €10 milliarder i perioden 2007-13, og vi er nødt til at forbedre ydelsen af eksisterende instrumenter og udvide deres anvendelsesområde og omfang til andre områder. Til sidst er vi nødt til at strømline og forenkle vores leveringssystemer for både at styrke politikken ansvarlighed og åbenhed.

Hvilken rolle spiller samhørighedspolitikken?

Med vedtagelsen af Lissabon-traktaten blev territorial samhørighed føjet til målene for økonomisk og social samhørighed. Det har altid været en del af den europæiske samhørighedspolitik, men det er vigtigt, at vi styrker denne dimension i perioden efter 2013. Den territoriale dimension er særligt vigtig for henholdsvis by- og landområder. Samhørighedspolitikken kan også spille

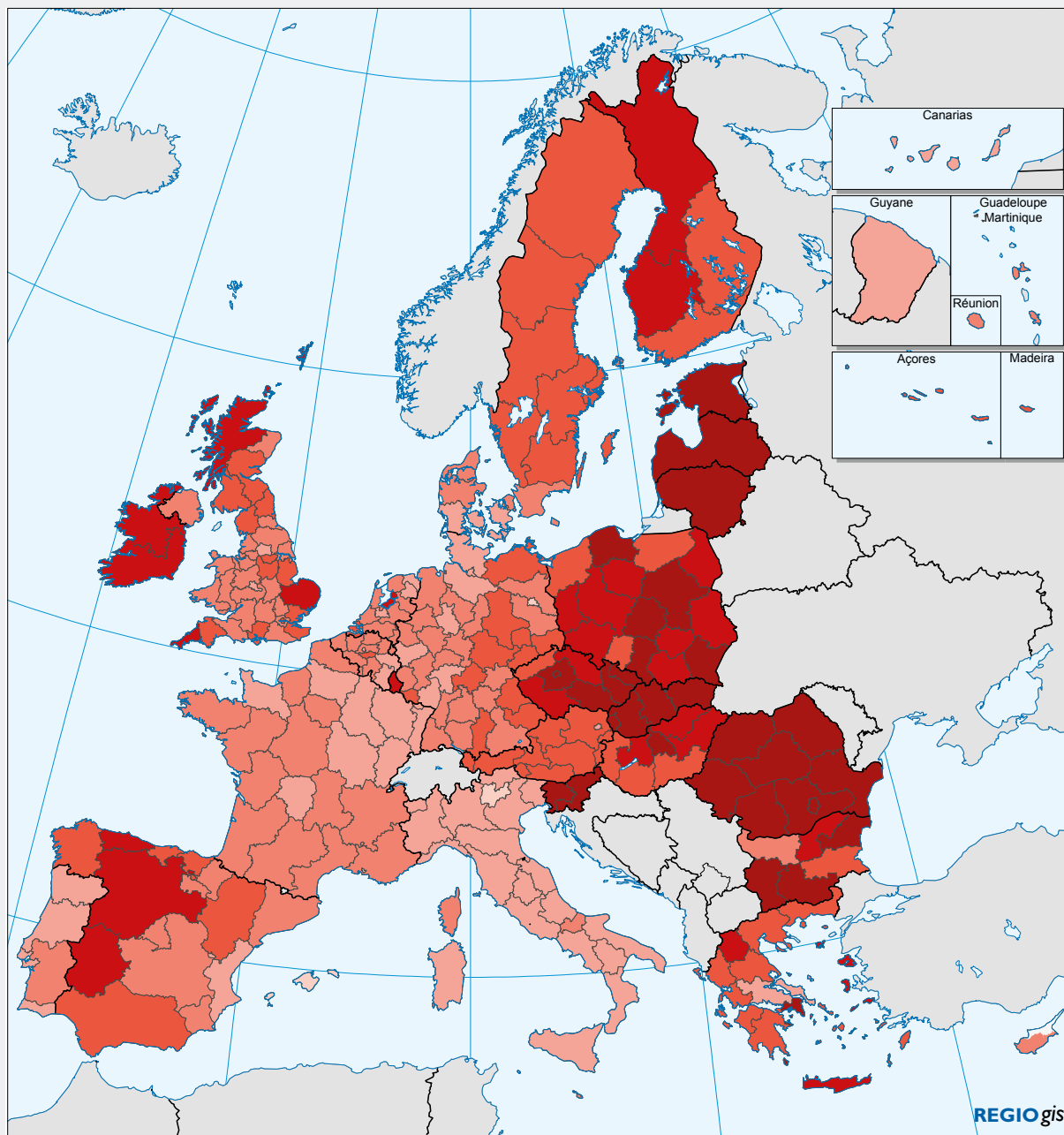
en central rolle i forhold til at forbedre situationen for grænseoverskridende og bredere transnationale områder, såvel som regioner der slås med andre handicap på grund af deres isolering, yderbeliggenhed (såsom i den yderste periferi eller subarktiske regioner), sparsom befolkningstæthed eller bjergmæssig karakter. Den kan for eksempel fremme bedre tilgængelighed, opretholde økonomiske aktiviteter og fremme økonomisk diversificering.

Hvornår vil hver region få at vide, hvor store bevillinger den vil modtage efter 2013?

Den femte samhørighedsrapport indeholder brede beskrivelser af politikken fremtidige arkitektur. Men de finansielle forslag, der vil ledsage lovforslagene for lovrammen efter 2013, skulle blive vedtaget i anden halvdel af 2011.

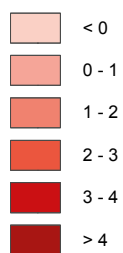

Bygning af en ny, grænseoverskridende vej mellem Grækenland og Bulgarien, Drama, Grækenland.

Vækst i BNP per hoved i reelle værdier, 2000-2007

Årlig % forandring i gennemsnit

EU27 = 1,8
Kilder: Eurostat, GD REGIO

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

SAMHØRIGHEDSPOLITIK INVESTERER I ALLE REGIONER

Støtte til alle EU-regioner er vitalt for at opnå økonomisk, social og territorial samhørighed og vil derfor forblive et centralt element i den fremtidige samhørighedspolitik. Mens den største del af bevillingerne anvendes til at hjælpe fattigere regioner med at følge med, modtager mere udviklede regioner også en betydelig andel af samhørighedspolitikstøtten som støtte til at nå deres fulde potentiale.

Samhørighedspolitikken dækker alle regioner, fordi alle regioner kan udvikles. Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD) har vist, at der ikke er noget ensartet mønster for udvikling: antagelsen om, at vækst er koncentreret i EU's mest udviklede regioner passer slet ikke. Som kortet viser varierer økonomisk ydeevne meget fra region til region. Dokumentationen antyder, at den bedste ydeevne findes i alle slags regioner, hvad enten de er rige eller fattige, by eller land, centrale eller mere perifere, specialiserede i fremstilling eller tjenesteydelser.

Optimal anvendelse af aktiver, der er centrale for vækst

Nogle regioner i landområder har nydt godt af højere vækstrater end byregioner, især i Vesteuropa. Disse regioner har fundet metoder til at få det meste ud af deres ressourcer og deres økonomiske muligheder. Regioner i landområder, der for eksempel ligger op ad bymæssige regioner, kan nyde godt af deres beliggenhed: en del industrier, såsom varehuse og fremstilling i stor skala, kan flytte til nærliggende landområder på grund af deres mindre omkostninger til jord og nærheden til en stor mængde arbejdskraft.

Omvendt kan dårlig ydeevne også ses i alle slags regioner. Mange bymæssige eller mere udviklede regioner har set deres vækst hæmmet af forskellige flaskehalse. Nogle er konfronteret med miljøproblemer og omkostningerne ved byspredning, såsom overbelastning og højere leveomkostninger. Andre er ikke i stand til fuldt ud at mobilisere deres ressourcer, da de stadig scorer lavt i forhold til beskæftigelsesgrad, uddannelsesniveau og arbejdsproduktivitet.

Evnen til at mobilisere sine aktiver er den vigtigste faktor for en regions succes med at fremme vækst og udvikling. De forskellige politikområder bør derfor søge at udnytte vækstpotentialet i alle regioner.

Stedbaseret tilgang: udvikling gennem integration

For at opnå en stærk regional udvikling er det nødvendigt med en tydelig koordinering af politikområder. Forbedringer af transportinfrastrukturen bør for eksempel kombineres med at forbedret virksomhedsmiljø for at maksimere begges effekt. Politikker, der vil sætte gang i innovation, vil være mere effektive, hvis de bliver fulgt op med investeringer i uddannelse. Det er her samhørighedspolitikken kan gøre en forskel: den bringer sektorpolitikker sammen i en koordineret og sammenhængende ramme. Denne tilgang er relevant for alle regioner i EU, uafhængig af deres udviklingsniveau.

Denne integrerede tilgang betyder også, at EU-regioner kan spille en rolle i integrationen af de overordnede politikprioriteter. Samhørighedspolitik har for eksempel hjulpet regioner med at overholde EU-standarder og opnå mål inden for transport, innovation, informationsfund og energi. Den har derudover gjort det muligt for dem at forbedre deres miljøbeskyttelse og deres involvering i Lissabondagsordenen.

Vejen frem

Denne rolle vil blive styrket inden for rammerne af Europa 2020-strategien: samhørighedspolitikken vil finansiere aktioner på tværs af sektorer, der er tilpasset den specifikke, regionale kontekst. På innovationsområdet, for eksempel, vil den komplementere målrettede initiativer for førende virksomheder med investeringer i human kapital, infrastruktur, finansiering eller networking, der er essentielle rammebetingelser for innovationspræstationer. Den vil også støtte investeringer i højhastighedsinternet, smart transport og energi-infrastrukturer, energieffektivitet og vedvarende energi, for at skabe en konkurrencedygtig, forbundet og grønnere økonomi.

Europa 2020 har behov for, at alle regioner spiller deres rolle i at fremme smart, bæredygtig og inklusiv vækst. Siden starten har samhørighedspolitikken sikret, at alle regioner kan bidrage til og drage fordel af europæisk integration, og den vil fortsætte med at gøre det i fremtiden.

FREMME ØKONOMISK BALANCE

Europæisk samhørighedspolitik er EU's vigtigste løsning på at komme ulighederne mellem regionerne til livs og opnå en harmonisk udvikling; 40 % af EU-budgettet er afsat til at skabe øget økonomisk balance. Smarte, bæredygtige og inklusive investeringer i væksthæmmede områder, såsom infrastruktur, forskning, uddannelse, energi og kommunikation er den bedste løsning i forhold til at styrke mulighederne for velstand i EU's mindre udviklede regioner.

EU-budgettet giver omkring €4 ud af hver €10 til samhørighedspolitikken – formålet er at øge de europæiske regioners og deres indbyggers velstand, især de regioner, der er bagud, hvor mere end 80 % af samhørighedspolitikbudgettet er koncentreret.

Gribe mulighederne ...

Nutidens verden med global konkurrence skaber muligheder for dem, der kan tilpasse sig. Spirende økonomier har øget deres andel af den globale handel for varer og tjenesteydelser og har derved skabt nye markeder. Samhørighedspolitikken støtter regionerne, når de griber chancen for vækst og sikrer, at alle typer finansiering bliver rettet mod smart, bæredygtig og inklusiv vækst i overensstemmelse med Europa 2020-strategien.

Med et budget på næsten €350 milliarder for perioden 2007-13 investerer samhørighedspolitikken kraftigt i prioriteter, der støtter denne strategi og gør det muligt for disse regioner at konkurrere mere effektivt på verdensmarkedet.

... ved at investere i kritiske områder, der gør dem mere kvalificerede og konkurrencedygtige ...

Samhørighedspolitikken handler om at gøre vores regioner mere dynamiske og konkurrencedygtige. I de tilbagestående regioner er for eksempel etableringen af motorveje, jernbaner og lufthavne medfinansieret af samhørighedspolitikken samtidig med adgang til ny teknologi, bredbånd og det digitale marked samt virksomheders innovative kapacitet. Politikken dækker også uddannelse og efteruddannelse for mennesker i alle aldre for at give dem de færdigheder, de har brug for til at finde et job. Fremme af nye virksomheder er andre vigtige handlinger.

... mens man favoriserer en grøn og inklusiv holdning til vækst ...

– Økonomisk udvikling skal dog være bæredygtig – en anerkendelse af, at naturressourcer skal beskyttes står centralt i denne politik. Behandling af bymæssigt spildevand, promovering af energieffektivitet og vedvarende energi og tilpasning til klimaændringer – alle er vigtige for politikken.

Opfattelsen af, at økonomisk udvikling skal gavne alle står centralt i den europæiske sociale model. Det er grunden til, at udvidede muligheder for beskæftigelse for personer, der risikerer social udstødelse og bekæmpelsen af fattigdom, er en anden vigtig prioritet.

Estland – Tartu Erhvervsuddannelsescenter, hvor de studerende bruger deres færdigheder på centrets vedligeholdelse.

... bidrager til udviklingen af et harmonisk Europa

De fleste mindre udviklede regioner har været vidne til store forbedringer i konkurrenceevnen og velværet. I Polen, som var den største modtager i perioden 2007-13, voksede BNP per indbygger fra 51 % i 2004 til 61 % af EU-gennemsnittet i 2009. I den samme periode faldt arbejdsløsheden dramatisk fra 19 % til 9 % af arbejdsstyrken. Meget enslydende, positive udviklinger kan ses i andre medlemsstater, såsom Slovakiet.

Regioner, der sakker agterud, modtager mere end 80 % af det samlede budget, hvilket ofte beløber sig til 35 eller 40 % af de samlede offentlige investeringer i disse områder.

Den nuværende krise kan have forstyrret denne indhentningsproces og kan have forårsaget socialt stress, men politikken bidrager til at lette krisens virkninger der, hvor den rammer hårdest. En af de vigtigste måder, den gør det på, er garantien for sikre bevillinger på områder, der er essentielle for udvikling og velvære, hvilket giver bevillinger, der fremmer genopretning. Resultaterne

er mere blandede i nogle mindre gunstigt stillede regioner i relativt velstående medlemslande. Dog har der været væsentlige gevinster i produktivitet og beskæftigelse i nogle regioner i nord og vest i Spanien og i Østtyskland, for eksempel, da samhørighedspolitikken fortsætter med at spille en vital rolle i stimuleringen af økonomier i Europa.

Støtte til SMV'er: bananplantage, La Réunion, Frankrig.

BRINGE SAMHØRIGHEDSPOLITIKKEN TÆTTERE PÅ EUROPÆERNE

Samhørighedspolitik er meget mere end finansielle bidrag til vækst og jobs. Dens værdiforøgelse strækker længere ved at engagere lokale og regionale repræsentanter og få dem involveret i politikdesignet og leveringsprocessen. Det er præcis denne flerlagsstruktur, der bringer viden med sig og dermed større effektivitet.

Forvaltning er derfor særligt vigtig for samhørighedspolitikken. Gennem en stærk forvaltning, der garanterer input fra alle berørte, kan foranstaltningerne tilpasses til de virkelige omstændigheder og herigennem fostre en fornemmelse af ejerskab og forpligtelse til succes. Det er her, fremtiden for samhørighedspolitikken ligger.

Forbedringer på to nøgleområder vil hjælpe med at omdefinere landskabet – territorial samhørighed og partnerskab.

Afmystificering af territorielt samarbejde

Det, der kan lyde som et abstrakt koncept, er i virkeligheden bare et middel til at få samhørighedspolitikken tættere på europæerne og deres omgivelser. Territorialt samarbejde handler kort beskrevet om bæredygtig udvikling for din by, landsby og region. Det handler om at åbne døre for virksomheder og mennesker for at hjælpe dem med at drage fordele af de egenskaber, der er specifikke for deres område.

At gøre det til virkelighed omfatter en fokusering på de eksisterende forskelle ved at fremme de territoriale aktiver via specielt integrerede, stedbaserede strategier, der stimulerer lokal udvikling og uddyber koordineringen mellem EU, national og sektionspolitik. Den underliggende idé er også at etablere territorial integration og opmuntre til interregionalt samarbejde.

For den kommende reform af samhørighedspolitikken bør vægten placeres på fire hovedområder: byer og den rolle, de kan spille; funktionel geografi, områder der står over for specifikke geografiske og demografiske problemstillinger; og makro-regionale strategier. Alle kan gøre en forskel.

For det første vil post-2013-samhørighedspolitikken kræve en mere ambitiøs bydagsorden. Bystyrenes rolle i udviklingen og implementeringen af udviklingsstrategier bør være større, hvilket også bør være tilfældet for gennemsigtig tildeling af finansielle ressourcer til bymæssige prioriteter.

For det andet er der behov for større fleksibilitet i programmeringen. Det vil være nødvendigt at vedtage funktionelle tilgange for at kunne identificere problemer, der går ud over NUTS 1- og NUTS 2-strukturer.

For det tredje bør makro-regionale strategier udtænkes til at komplementere denne fleksible og funktionelle tilgang til territorial samhørighed. Disse strategier vil give bredt baserede, integrerede instrumenter, der fører transnationalt samarbejde endnu videre. Disse strategier kunne være behovsbaserede, hvor der tilføres en tydelig øget værdi. Fremtidigt samarbejde kunne med hensyn til dette fortsætte med at sætte rammerne for koordinering af de forskellige politikker og programmer, der opererer i makro-regionen.

Endelig vil den næste generation af programmer skulle tilpasses for at hjælpe regionerne med at klare specifikke geografiske eller demografiske udfordringer for at optimere disse regioners potentiale uden nødvendigvis at forøge antallet af programmer og instrumenter.

Partnerskabets styrke

Ud over territorielt samarbejde er partnerskaber en anden effektiv kanal til effektiv og transparent forvaltning. Det medfører tæt samarbejde mellem Kommissionen og myndigheder på nationalt, regionalt og lokalt niveau samt mellem sociale og økonomiske partnere i alle de forskellige stadier af implementeringen af samhørighedspolitikken. Det er nøglen til at omsætte EU-prioriteter, opfyldelsen af disse prioriteter og etablering af ejerskab.

Både partnerskab og ejerskab bliver endnu mere signifikant, når det ses i lyset af Europa 2020-strategien og det, man har lært af Lissabon-strategien for vækst og jobs. Via samhørighedspolitikens tilgang med en kombination af en integreret ramme for investeringer, ejerskab på stedet og progressive partnerskaber kan den bidrage betragteligt til Europa 2020-strategiens succes ved at styrke samarbejdet med lokale og regionale partnere.

Der er brug for forbedringer af de måde, partnerskabsprincippet bliver anvendt på. Lokale og regionale partnere, sociale partnere og den almene borger bør opmuntres til at involvere sig både i politikdialogen og implementeringen af samhørighedspolitikken. Dette kan f.eks. gøres ved at forstærke den lokale tilgang til udvikling inden for området af social innovation eller renovering af forfaldne områder.

Kort sagt anbefaler den femte samhørighedsrapport en styrkelse af politikens kerneområde og fokusering på politikens værdiforøgelse, nemlig dens partnerskab og territoriale, stedbaserede tilgang.

“ Vi har ikke brug for en politik, der passer til alt, men vi er nødt til at fastholde ”fokus på mangfoldighed”. Vi må have en skræddersyet løsning til enhver region med tydelige og mærkbare resultater for borgerne. Det vil være en vigtig del af vores nye 2020-strategi. ”

Johannes Hahn,
Kommissær for regionalpolitik.

SÅDAN MÅLER MAN FREMGANG

Økonomisk udvikling og vækst måles normalt ved at anvende Bruttonationalproduktet (BNP) eller BNP per indbygger. BNP gør det muligt at sammenligne på tværs af lande og regioner og er stadig et temmelig godt mål for økonomiske præstationer, men det er ikke nødvendigvis et godt mål for trivsel.

Det sidste århundrede bød på hurtig vækst i mange EU-regioners økonomiske udvikling, især i EU-15. Regioner i de medlemsstater, der kom ind i 2004, voksede hurtigt før krisen og de var hurtigt ved at indhente resten af unionen. Ikke desto mindre, som det ses i den femte samhørighedsrapport, er der stadig store forskelle mellem EU-regionerne.

BNP versus indkomst

BNP er ikke altid et godt mål for husstandsindkomster, da stigningen i BNP sjældent er ligeligt fordelt i befolkningen, regionerne eller landet. Når væksten i BNP per indbygger for eksempel kun gavner en lille del af befolkningen, eller når en stor andel af velstanden overføres til en anden region eller et andet land, vil de fleste husstande ikke have oplevet stigende indkomst.

Det, der imidlertid virkelig betyder noget for borgernes trivsel, er ikke omfanget af varer og tjenesteydelser, der produceres af en økonomi, men den husstandsindkomst de har til rådighed. BNP er et meget mangelfuldt mål for dette, fordi landene er forskellige med hensyn til, hvilke ydelser de stiller gratis til rådighed, f.eks. uddannelse, og det påvirker folks muligheder for at forbruge. På samme måde indfanger BNP ikke værdien af hjemmeproducerede "private" varer og ydelser, der spænder fra madlavning og rengøring til børnepasning, der ligeledes bidrager til levestandarden.

Indkomsten er tydeligvis ikke det eneste, der påvirker livskvaliteten. Den femte samhørighedsrapport viser, at trivsel og tilfredshed med livet i mindre udviklede regioner er tæt forbundet med stigende husstandsindkomst. I de mere udviklede dele af unionen er forbindelsen derimod svagere, hvis ikke fraværende. Så, efterhånden som regionerne bliver rigere, værdsætter folk andre trivselsaspekter mere, såsom arbejdstilfredshed, mens folk i de mindre udviklede regioner sædvanligvis synes, det er vigtigere, hvor meget de tjener.

BNP versus livskvalitet

BNP reflekterer ikke varer og tjenesteydelsers kvalitetsforbedringer. I virkeligheden kan der være hurtige forbedringer på områder som informationsteknologi eller lægeydelser samt uddannelse med en direkte påvirkning af livskvaliteten.

Den hurtige økonomiske udvikling i sidste århundrede havde en pris, der førte til forurening, ozonproblemer, global opvarmning og andre negative påvirkninger af miljøet. Disse har en direkte negativ påvirkning på den menneskelige sundhed og medfører høje omkostninger for økonomien, hvilket ikke reflekteres i BNP.

Et behageligt, sikkert, sikret og ikke forurenat miljø, gode relationer i boligområderne, rent drikkevand i hanen og gensidig tillid er alle "fælles goder", der bidrager meget til livskvaliteten. Men de er ikke til salg, så de reflekteres ikke i BNP.

Nadacia Inforoma – Roma-drevet børnehaveskole i Presov

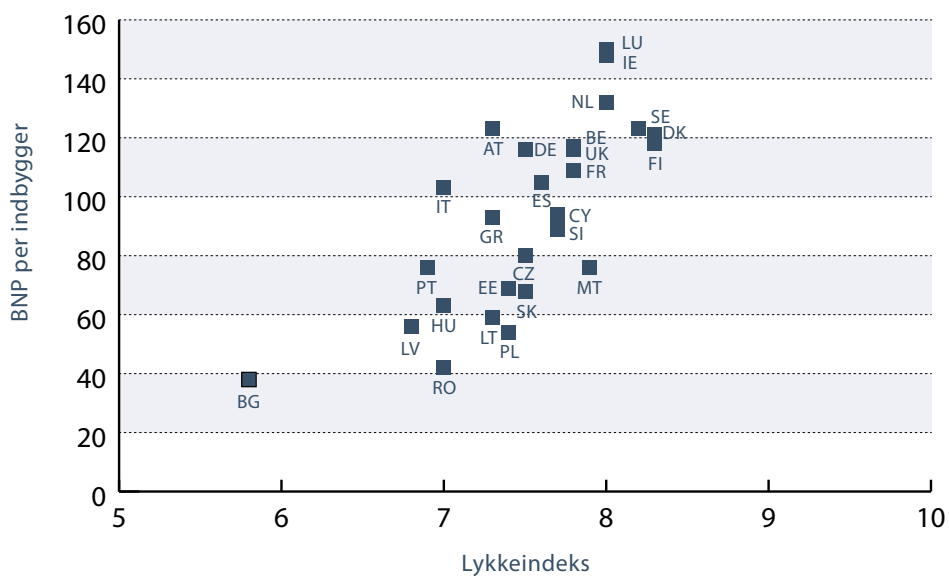
Som resultat heraf er målingen af fremgang i den femte samhörighedsrapport blevet udvidet ud over BNP, som det blev anbefalet af Stiglitz, Sen og Fitoussi i deres 2009-rapport om, hvordan man måler fremgang til også at omfatte både objektive mål for trivsel, såsom forventet levealder, og subjektive, såsom sundhedsopfattelse og lykke.

BNP versus lykke

Rigere betyder ikke altid lykkeligere. I 2007 var de tre medlemsstater, med flest point på lykkeindekset, de tre nordiske lande. De tre, med færrest point, var Bulgarien, Letland og Portugal.

Malta er et ekstremt eksempel med kun en 18.-plads i forhold til BNP per indbygger, men en 7.-plads i lykkeindekset, mens Østrig har det 4.-højeste BNP per indbygger, men ligger på 19.-pladsen i forhold til lykke. Som grafen viser, bidrager en stigning i BNP per indbygger meget til lykke på lavere udviklingsniveauer, men efterhånden som BNP per indbygger stiger, bliver forbindelsen til lykke mindre markant.

Forholdet mellem lykke og BNP per indbygger, 2007

HÅNDFASTE BEVISER PÅ POSITIVE RESULTATER

Samhørighedspolitikken har gjort en sand forskel, ikke alene for den økonomiske udvikling af tilbagestående regioner, men også for social og miljømæssig bæredygtighed. Der er nået mange mål: udfordringen er nu at tilpasse sig til den nuværende situation og at øge fokus på ydeevnen.

Tilpasning til den nuværende situation

Samhørighedspolitikinvesteringer i motorveje og veje i EU-15 betyder, at netværket næsten er komplet. Investeringer i disse lande skal ændres til mere miljøvenlige transportformer (især jernbane og bymæssige transportsystemer).

Der er tegn på andre positive skridt mod mere bæredygtige programmer. Halvdelen af medlemsstaterne inkluderede indikatorer og mål for reduktion af drivhusgasemissioner i deres samhørighedsprogrammer for perioden 2007-13.

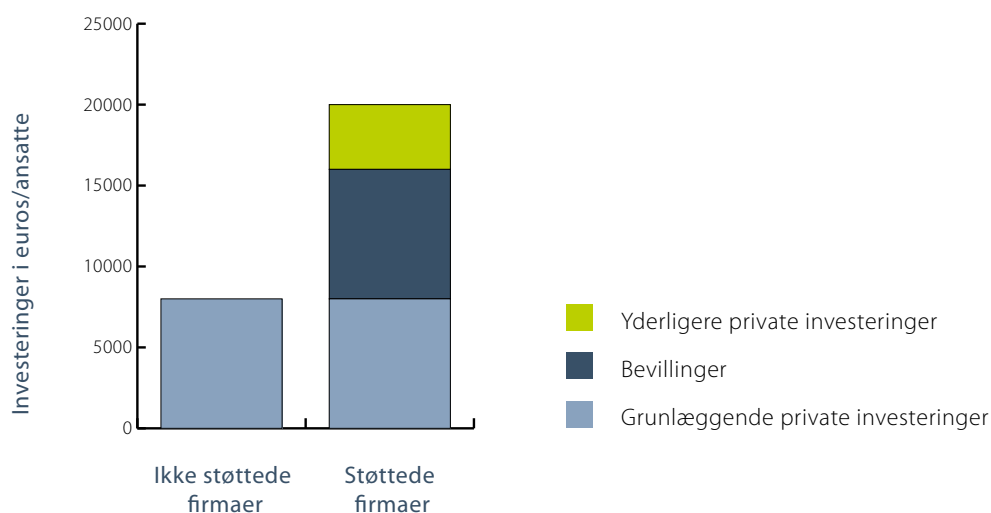
Investeringsbevillinger er nyttige redskaber, men har haft en tendens til at blive udbetalt til erhverv og forskning, teknologi og udvikling. Tendensen mod en mere afbalanceret "portefølje" (herunder "finansieringsteknik", såsom lån/venture-kapital og ikke-finansielle instrumenter, såsom mentorer og rådgivning) hilses velkommen og bør opmuntres.

Strammere fokus på ydeevne

Ét af hovedresultaterne af evalueringerne er, at programansvarlige ofte fokuserede mere på at bruge penge ("absorbering") end på at spore reelle effekter. Mens det første klart er en forudsætning for succes, er det sidste det, der betyder noget i sidste ende.

Samhørighedspolitikken er derfor nødt til at fremme en øget fokus på ydeevne. Flere programmer bør identificere, hvad de præcist ønsker at opnå samt spore fremskridt. Der skulle også være mere effektevaluering under anvendelse af redskaber, såsom sammenligning/kontrolgrupper, cost-benefit-analyser, stive modtagerundersøgelser og dybdegående case-studies.

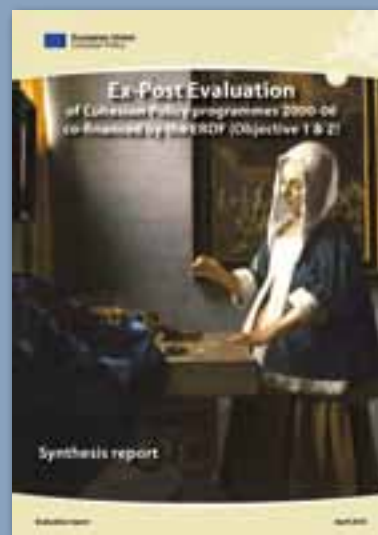
Effekten af investeringsbevillinger i Østtyskland – et tydeligt eksempel på løftestangseffekt

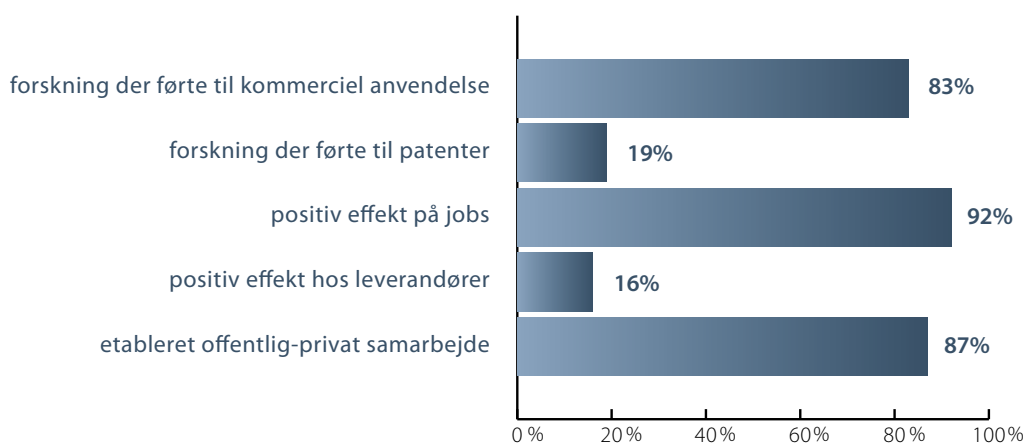
Vigtige resultater af samhørighedspolitikken 2000-06:

- Højere vækst: BNP i Mål 1-regioner var anslået til at være 10 % højere i 2006, end det ville have været uden samhørighedspolitikken. Noget af denne vækst forekom i donorlande i form af øget eksport.
- 1 million jobs skabt i private virksomheder. 230 000 SMV'er modtog finansiel støtte (hovedsageligt bevillinger, men også lån og venture-kapital), yderligere 1.100.000 modtog ikke-økonomisk støtte (hovedsageligt rådgivning og mentorer-assistance, men også networking og erhvervsinfrastruktur).
- Efteruddannelse af 10 millioner mennesker om året, herunder 5,3 millioner kvinder, 3,3 millioner unge, 1,6 million af de mest udsatte, 1 million langtidsarbejdsløse og 5 millioner ufaglærte.
- Medfinansiering af ca. 4.700 km motorvej og 1.200 km højhastigheds-jernbanespor. Fondene finansierede også forbedring af næsten 7.300 km ikke-højhastighedslinjer og forskellige bytransportsystemer.
- 23 millioner mennesker blev forbundet til spildevandsopsamlings- og vandrensningsystemer, 20 millioner til moderne drikkevandssystemer.
- Mere end 80 % af URBAN-fornyelsesprogrammerne havde aktiv deltagelse af en bred partnerskabsskare, herunder lokale – evalueringer identificerede det som en nøgelfaktor for projektets succes.
- INTERREG fortsatte med at forbinde grænseområder med næsten 12.000 netværk og 63.000 samarbejdsaftaler.

Livscyklusanalyse af støtte til forskning, teknologi og udvikling til SMV'er, Italien

Andel af projekter hvor der var:

PREBEN GREGERSEN

Preben Gregersen er leder af den danske forvaltningsmyndighed for strukturfonde og medlem af den højtstående gruppe, der ser på den fremtidige samhørighedspolitik. Han er også formand for de danske strukturfondes styringskomite.

Den femte samhørighedsrapport taler om behovet for at tilpasse samhørighedspolitikken til Europa 2020-strategien. I hvilken udstrækning kan konditionering, incitamenter og resultatbaseret forvaltning bidrage til at gøre samhørighedspolitikken mere effektiv og tilpasset til Europa 2020-strategien?

Jeg mener det er centralt – på baggrund af mine erfaringer – at ressourcerne konditioneres og koncentrerer effektivt: tilpasningen af samhørighedspolitikken til Europa 2020-strategien må være stor. Mere fokuseret end den nuværende tilpasning til Lissabon-dagsordenen. Med målet om vækst: smart, bæredygtig og inklusiv vækst. Tilgangen skal være stedbaseret og skal mobilisere nationale, regionale og lokale vækstpotentialer.

Det svære bliver at levere, at holde sig til de strategiske valg, der er involveret i "stedbaseret vækstskabelse". Med hensyn til tematisk koncentration omkring vækstskaberne var vores seneste erfaringer med strategiske programmer ret positive. Yderligere fokus på resultater og dokumentation er imidlertid et krav til al samhørighedspolitik. Der må tages en række faktorer i betragtning: en ramme, der sikrer, at programmerne vil blive etableret i forhold til et begrænset antal mål (bedre end at dække alt); udviklingen af indikatorer (af hvilke nogle måske skal være obligatoriske); og/eller et bedre grundlag for ex ante-, igangværende og ex post-evalueringer af programmer, blot for at nævne et par stykker. Med hensyn til incitamenter og konditionering byder jeg en virkelig debat velkommen om et hvilket som helst instrument, men jeg foretrækker finansielle instrumenter frem for ikke-finansielle. Ikke at jeg ikke kan se de sidstes bidrag til ydeevnen.

Rapporten anerkender, at det ikke er hensigtsmæssigt med en tilgang, der passer til alle, da regionerne har "meget forskellige karakteristika, muligheder og behov". Den siger dog også, at "fremtidige programmer bør koncentreres om kun nogle få prioriteter, der er tæt forbundet med Europa 2020-strategien". Er disse to tilgange compatible?

Da jeg læste den femte samhørighedsrapport, gav den nok "stof til eftertanke" til at tillade koncentrationen omkring nogle få Europa 2020-prioriteter til at være kompatibel med programmet for stedbaserede interventioner, der går efter vækstpotentialer. Også kompatibel med en tilgang baseret på regionernes dokumenterede, forskellige økonomiske og sociale holdninger og muligheder. Jeg tror dog, rent ud sagt, at det er sværere at håndtere opfattelsen af en regions rene geografiske karakteristika i en samhørighedspolitisk sammenhæng. Efter min opfattelse betyder inddragelsen af territorielt samarbejde i politikken, at man adresserer dynamikker, såsom funktionel geografi, makro-regionale strategier, by-land-vækstforbindelser, grænser med videre.

Hvad, føler du, er hovedfaktoren for samhørighedspolitikens succes?

Tillad mig til sidst at understrege behovet for en virkelig refleksion over proportionalitetsprincippet inden for den kommende lovramme – ud over den almindelige søgen efter reduktioner af den administrative byrde. Der må i denne forbindelse opnås et resultat der reflekterer risici, omfang og behovet for legitimering, der er involveret i programmet.

Det skal bemærkes, at mine kommentarer på ingen måde er bindende for danske svar til den femte samhørighedsrapport og det fremtidige arbejde. Danmark er enig i nødvendigheden af at forfølge økonomisk og social samhørighed gennem strukturfondene og at bidrage på en målrettet måde til opnåelsen af Europa 2020-målene.

I dette nummer interviewer Panorama en forvaltningsmyndighed og en førende akademiker om, hvad den femte samhørighedsrapport betyder for dem.

PHILIP MCCANN

Philip McCann har fået anerkendelsen "Den begavede stol" (the Endowed Chair) for Økonomisk Geografi på University of Groningen i Holland. Han er særlig rådgiver for Kommissæren for regionalpolitik, Johannes Hahn.

Den femte samhørighedsrapport taler om behovet for at tilpasse samhørighedspolitikken til Europa 2020-strategien. I hvilken udstrækning kan konditionering, incitament og resultatbaseret forvaltning bidrage til at gøre samhørighedspolitikken mere effektiv og tilpasset til Europa 2020-strategien?

Samhørighedspolitikken vil spille en kritisk rolle i Europa 2020-strategiens succes fordi den giver en perfekt platform for en integreret tilgang til økonomisk udvikling. Imidlertid afhænger samhørighedspolitikken succes med at gennemføre Europa 2020-strategien i det væsentligste af, at man har et politiksystem, der er baseret på konditionering. Denne konditionering vil tillade klart bindende aftaler med hensyn til politikmål, vil sikre at incitamenterne for alle interessenter bliver rigtig tilpasset, vil fremme passende forvaltning på flere niveauer og institutionelle reformer hvor som helst, de er nødvendige, vil garantere en politik der bygges på lokal viden og er lokalt ejet, og vil sikre at politik er ideelt skræddersyet til lokale økonomiske udviklingsbehov.

Rapporten anerkender, at det ikke er hensigtsmæssigt med en tilgang, der passer til alle, da regionerne har "meget forskellige karakteristika, muligheder og behov". Den siger dog også, at "fremtidige programmer bør koncentreres om kun nogle få prioriteter, der er tæt forbundet med Europa 2020-strategien". Er disse to tilgange compatible?

Europa 2020-strategien udstikker de store temaer, som Europa må reagere på, og samhørighedspolitikken vil spille en kritisk rolle i forhold til at føre strategien fremad ved at kombinere fleksibilitet med koncentration. En stedbaseret EU-samhørighedspolitik er fleksibel nok til at reagere på forskellige

regioners forskellige økonomiske udviklingsbehov. Dette er vigtigt, fordi de lokale udfordringer, som forskellige regioner står over for, varierer enormt. En stedbaseret tilgang gør det også muligt for samhørighedspolitikken at blive passende skræddersyet til disse lokale behov. Samtidig tillader en koncentration af Europa 2020-målene imidlertid ikke alene en maksimering af samhørighedspolitikken indvirkning i alle regioner, men også på en måde, der er i tråd med de bredere europæiske mål.

Der har været megen snak om vigtigheden af resultatindikatorer. Hvordan relaterer disse sig til Europa 2020-strategien og den femte samhørighedsrapports konklusioner?

Hensigten med Europa 2020's tre hovedtemaer, nemlig smart vækst, bæredygtig vækst og inklusiv vækst, er, at de skal tages sammen som en helhed og reflektere en integreret og holistisk, territorial tilgang til europæisk økonomisk udvikling. Regionerne må identificere, hvilken særlig blanding af de fem Europa 2020-mål – nemlig en forbedring af betingelserne for innovation, forskning og udvikling; forbedrede uddannelsesniveauer, møde klimaændrings- og energimål; fremme beskæftigelse; eller fremme social inklusion, især ved reduktion af fattigdom – der repræsenterer de vigtigste udfordringer, man står over for lokalt. Udviklingen af klare og målbare resultatindikatorer er vigtig for, at alle interessenter kan identificere fremskridt, effekt og succes for deres projekter og operationelle programmer.

Øen Samsøs energiakademi er et fokuspunkt for forskning og information om vedvarende og bæredygtig energi.

UDARBEJDELSEN – FEMTE SAMHØRIGHEDSRAPPORT

Den femte samhørighedsrapport, der blev godkendt den 9. november, blev sat sammen af bidrag fra Europa-Kommissionen og mange kilder udefra.

Kommissionens Fælles Forskningscenter skabte et unikt, regionalt konkurrenceevneindeks og er ved at udvikle en ny regional økonomisk model. GD Erhvervscenter for global overvågning af miljø og sikkerhed producerede et byatlas, der kortlægger alle europæiske agglomerationer, der afslører mange forskellige mønstre for bystrukturer og -spredning.

Rapporten hviler på mange studier fra eksperter udefra. For eksempel rapporterede Organisation for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD) de vigtigste kilder til innovation og vækst. Ti andre studier så på emner lige fra regionale omkostninger og gevinster af øget global handel til offentlige investeringer per region og forvaltningernes kvalitet. Sidst men ikke mindst blev effekten af samhørighedspolitikken bedømt ved at analysere 174 case-studies, indikatorer fra 382 samhørighedsprogrammer og mere end 20 forskellige studier.

Rapporten anvender nogle nye regionale typologier, såsom land-by-klassificeringen der blev udviklet af Kommissionen og storbyregionerne og de fjerne regioner, der blev udviklet af GD Region og OECD. Definitionerne for ø- og bjergregioner er blevet justeret i denne rapport for bedre at beskrive disse geografiske egenskaber.

For at forberede denne rapport producerede GD Region geografiske informationssystemhold næsten ettusinde kort, grafer og tabeller til rapporten. Den femte samhørighedsrapport indeholder mere end 200 kort, grafer og tabeller, hvilket er det højeste antal nogensinde.

Alle kan downloade dataene bag kortene og de regionale typologier her:

https://circabc.europa.eu/d/d/workspace/SpacesStore/b35d4432-3434-496a-9726-641f55f8abaf/5CR_data_and_typologies.zip

Kortlægning af transportdata, etablering af forbindelser

For at måle regional adgang til passagerflyvning er det ikke nok med én kilde. Bruxelles-regionen har for eksempel ikke en lufthavn inden for sine grænser, men det betyder ikke, at Bruxelles ikke har adgang til flyafgange. For at overvinde disse administrative begrænsninger anvendte vi antallet af flyafgange fra alle lufthavne, den tid, det tager at køre til disse lufthavne, og fordelingen af befolkningen i regionen for at måle den reelle adgang til flyafgange.

FÅ MERE AT VIDE

- Eurostat

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Regions_of_Europe

- Femte samhørighedsrapport

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion5/index_en.cfm

OFFENTLIG HØRING OM DEN FEMTE SAMHØRIGHEDSRAPPORT

Kommissionens femte samhørighedsrapport, der blev vedtaget den 9. november, har vist, at på trods af at uligheden mellem EU-regionerne mindskes, er der stadig store økonomiske forskelle. Mens samhørighedspolitikken har bidraget til at forbedre økonomiske, sociale og miljømæssige betingelser i vores union, er der stadig store udfordringer forude.

Vedtagelsen af den fjerde samhørighedsrapport i 2007 markerede starten på en periode med refleksioner over fremtiden for Europas samhørighedspolitik, post-2013. Det blev markeret ved udgivelsen af dybdegående politikpapirer, evalueringer og studier, ligesom en række diskussioner der ligeledes rakte langt, hvilket bragte akademikere, politikpraktikere og internationale organisationer til bordet.

Se bagud, gå fremad

De bredere beskrivelser, der skitseres i den femte samhørighedsrapports konklusioner, skal åbne op for en bredere høringsproces om den europæiske samhørighedspolitik fremtid. I løbet af de kommende få måneder vil Kommissionen gå ind i dybdegående diskussioner med interessenter for at høre deres synspunkter på forslagene til samhørighedspolitikken post-2013.

Centrale spørgsmål for fremtiden:

▶ **Hvordan vil den globale økonomiske krise påvirke offentlige investeringer på langt sigt?**

▶ **Hvordan vil den økonomiske nedgang påvirke størrelsen og strukturen af post-2013 EU-budgettet?**

Skabe fremtiden

Den femte samhørighedsrapport markerede den 12. november 2010 starten på en offentlig høringsproces af Kommissionen, der løber indtil 31. januar 2011. Interessenternes synspunkter vil blive anvendt til at hjælpe med at skabe fremtidens politik og til i første halvdel af 2011 at forberede lovforslag til struktur- og samhørighedsfondene efter 2013. Kommissionen vil holde yderligere høringer for interessenterne om sine forslag den 31. januar og 1. februar 2011 på det femte samhørighedsforum, der bliver afholdt i Bruxelles.

Det samlede sæt lovforslag, herunder den generelle forordning og forordningerne for den Europæiske Fond for Regional Udvikling, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Socialfond forventes at blive vedtaget af Kommissionen i anden halvdel af 2011.

FÅ MERE AT VIDE

- Offentlig høring

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/5cr/index_en.cfm

TEST DIN VIDEN – TAG SAMHØRIGHEDS-QUIZZEN

- 1) I hvilket land ligger den region, der er mest sårbar over for klimaændringer?
- 2) Hvilket land er det lykkeligste i EU?
- 3) I hvilket land ligger regionen med den bedste konkurrenceevne?
- 4) Hvilket land forbrugte den største andel af vedvarende energi?
- 5) I hvilket land ligger regionen med den højeste efteruddannelsesgrad?
- 6) I hvilket land ligger regionen med adgang til flest passagerflyafgange?
- 7) I hvilket land ligger regionen med den laveste børnedødelighed?
- 8) I hvilket land ligger regionen med den laveste arbejdsløshed?
- 9) I hvilket land er kvinders arbejdsløshedsprocent mest lig med mænds?
- 10) I hvilket land ligger regionen med den største andel af befolkningen i alderen 30-34 med en videregående uddannelse?

- 1) Spanien, regionen er Extremadura (klimaændrings-sårbarhedsindeks: 100).
- 2) Danmark (lykkeindeks: 8,3).
- 3) Regionen med de fleste point (100) er Utrecht, Holland.
- 4) Sverige (43 %).
- 5) Danmark, København (Hovedstaden: 39,1 %).
- 6) Storbritannien, regionen er Luton (3.436 flyafgange per dag).
- 7) Finland. Regionen med det laveste antal er Åland (nul).
- 8) Regionen med den laveste arbejdsløshedsprocent (1,9 %) er Prag, Den Tjekkiske Republik.
- 9) Finland (0,2-1/4 procentpoint).
- 10) Danmark, København (Hovedstaden: 58,6 %).

SVAR

DATOER 2011	ARRANGEMENT	STED
12. november 2010 – 31. januar 2011	Offentlig høring om konklusionerne fra den femte rapport om økonomisk, social og territorial samhørighed http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/5cr/index_en.cfm	Online
31. januar – 1. februar	Femte samhørighedsforum	Bruxelles (BE)
16. – 18. marts	Samhørighedspolitikens fremtid? – En akademisk og politisk debat (Foreningen for regionale studier) http://www.regional-studies-assoc.ac.uk/events/future.asp	Bled (SI)
21. marts	Konference om effekten af innovation og forskning samt udvikling på regional økonomisk udvikling http://www.jinnove.net/News/News/Lille-Innovation-Conference-LINC	Lille (FR)
31. marts – 1. april	Ungarsk formandskab: Konference om EU 2020-strategien og samhørighedspolitikens fremtid	(UN)
2. – 3. maj	Ungarsk formandskab: Konference på højt niveau om byudvikling "Klimæændringer i relation til byudvikling og bydemografi"	(UN)
19. – 20. maj	Uformelt ministermøde	(UN)
23. – 24. juni	Konference for Regioner for Økonomisk Forandring og RegioStars-priser http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/index_en.cfm	Bruxelles (BE)
10. – 13. oktober	Åbent hus http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm	Bruxelles (BE)

Yderligere information om disse begivenheder kan findes i kalendersektionen på vores Info regio-websted:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/

Det ungarske formandskabs websted: www.eu2011.hu

Forårsudgaven af Panorama
udkommer i april og vil se på EU-strategien
for Donau-regionen.

Sommernummeret, der udkommer i juni, vil blive
øremærket til transport inden for regionalpolitikken.
Panorama byder dine kommentarer og spørgsmål velkomne.
Vi vil gerne høre om dine erfaringer.

Så hvis du gerne vil dele interessant arbejde, der er i gang, i relation
til emnet for vort kommende nummer, spørge om noget eller
giver udtryk for dine synspunkter eller et hvilket som helst andet
aspekt af regionalpolitikken, så fortæl os det ved at kontakte:

regio-panorama@ec.europa.eu

KN-LR-10-036-DA-C

ISSN 1725-812X

© Den Europæiske Union, 2010
Kopiering er tilladt med angivelse af kilde.

Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Regionalpolitik
Kommunikation, information og forbindelser med tredjelande
Raphaël Goulet
Avenue de Tervueren 41
1040 Bruxelles
E-mail: regio-info@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

